

Stockholm 2010-02-16

Remissvar Förslag på en oberoende granskningsfunktion för hälso- och sjukvården

Sveriges Tandläkarförbund har fått möjlighet att yttra sig över förslaget på en oberoende granskningsfunktion för hälso- och sjukvården. Förbundet vill börja med att påpeka att tandvården står för en betydande del av den vård som dagligen utförs i Sverige. Det är därför beklagligt att tandvården inte alls berörs i förslaget. För den enskilde medborgaren utgör tandvården en vanligt förekommande och ofta regelbunden kontakt med vården.

Nedan följer förbundets synpunkter avseende kapitel 5. ”Institutet för uppföljning och utvärdering – överväganden och förslag”.

5.1 Syftet med förslaget

Det främsta syftet med den nya myndighet som föreslås är en förstärkning av patientens ställning i vården samt en allmän demokratisering av vården genom ökad transparens och kunskap. Sveriges Tandläkarförbund ser givetvis patientens aktiva deltagande i vården som något positivt. För tandsjukdomarna karies och parodontit är patientens aktiva deltagande, liksom vid andra beteenderelaterade sjukdomar som diabetes, obesitas och hjärt- kärlsjukdomar, dessutom kopplad till en ökad kostnadseffektivitet. En central del i att öka patientens möjlighet till deltagande i vården är, vilket påpekas i förslaget, att minska kunskapsklyftan mellan vårdgivare/behandlare och vårdtagare. Att utforma informationen till den enskilde patienten på ett sådant sätt att denne får relevanta fakta att fatta kloka beslut utifrån blir en grannliga uppgift. Denna kunskap måste utgå från resultat kvalitet och den ska även kunna ge vårdgivaren/behandlaren stöd för förbättrade processer och strukturer.

I förslaget betonas betydelsen av att den granskningsfunktion som inrättas är så oberoende som möjligt. Sveriges Tandläkarförbund ställer sig frågande till vem som granskar, kontrollerar och följer upp den nya myndighetens verksamhet, då den föreslås vara oavhängig av andra myndigheter.

5.2.2 Centrala inslag i institutets verksamhet inom hälso- och sjukvårdsområdet

A. Initial verksamhet

Sveriges Tandläkarförbund känner viss tveksamhet till att en och samma myndighet ska stå för uppföljning och utvärdering på hälsosystemnivå, beskrivning och jämförande analys av vårdens kvalitet på enhetsnivå, kommunikation med patienter och medborgare samt modell- och metodutveckling. Risken finns att en sådan

Sveriges Tandläkarförbund

utformning av den nya myndighetens verksamhet skulle kunna leda till metodfel enligt ”som man frågar får man svar”.

Som arbetsgruppen föreslår, bör effektiv kunskapsöverföring vara anpassad till situation och till individ. Som arbetsgruppen själv framhåller, är framtagning och presentation av tillförlitlig och användbar konsumentinformation en mycket betungande och resurskrävande uppgift. Sveriges Tandläkarförbund anser att detta borde vara en tillräcklig uppgift för den nya myndigheten att fokusera på.

I förslaget ifrågasätts vårdgivarna och deras representanters lämplighet som informationsproducenter. Om deras information kommer från en oberoende insamlare som sammanställer informationen bör det dock inte påverka lämpligheten. Om den nya myndigheten även ska ansvara för insamling av kunskap skulle det kunna innebära en förskjutning av makt och en maktkoncentration som kan motverka syftet.

En situation där den nya myndigheten får en samordnande roll är istället att föredra, i synnerhet som det redan finns myndigheter som samlar in data. Den nya myndigheten skulle med en sådan roll inhämta uppgifter från befintliga registerhållare, sammanställa uppgifterna och sedan sprida informationen till medborgarna på ett kostnadseffektivt sätt.

Insamling av data ska, som beskrivs i förslaget, helst ske från varje vårdenhet för att underlaget ska bli det bästa möjliga. I dagsläget är detta inte möjligt bland annat beroende på att de journaldatasystem som används i tandvården är för olika. Sveriges Tandläkarförbund vill påpeka att det kommer att ta lång tid att uppnå en rapportering som kan anses vara kostnadseffektiv. Förbundet anser därför att det vore bättre om den nya myndigheten nyttjade redan existerande register för sin verksamhet. Arbetsgruppen tar i förslaget själv upp det faktum att omfattande krav på inrapportering av kvalitetsuppgifter medför en stor arbetsbelastning för vårdpersonalen.

B. Fullskalig verksamhet

Förslaget innebär att vissa uppföljande och utvärderande uppgifter överförs från Socialstyrelsen till den nya myndigheten. Arbetsgruppen ser även en överföring av de register och uppgifter som idag hör till EpC (Epidemiologiskt Centrum) vid Socialstyrelsen som något att överväga. Arbetsgruppen ser det också som en framtida möjlighet att den nya myndigheten blir huvudman för administrationen av de nationella kvalitetsregistren.

Sveriges Tandläkarförbund förstår tanken att använda EpCs material vid arbetet med uppföljning och utvärdering på den nya myndigheten, men vill påpeka att EpCs material är minst lika viktigt i Socialstyrelsens arbete när det gäller att dokumentera vård och hälsa i landet för att med det som grund kunna arbeta med tillsyn, regelverk med mera. EpC ingår dessutom som en viktig del i arbetet med Nationella riktlinjer och God Vård. Förbundet vill också fästa uppmärksamhet på att Socialstyrelsen just har genomgått en stor omorganisation och att verksamheten därför kan vara känslig

Sveriges Tandläkarförbund

för ytterligare organisationsförändringar. En bättre lösning, för såväl själva hanteringen av kunskap som ur en kostnadseffektiv aspekt, vore att hitta sätt att överföra delar av EpCs material till den nya myndigheten och låta EpC ligga kvar som en del av Socialstyrelsen. Förbundet håller med om att de nationella hälsodata- och kvalitetsregistren behöver göras mer tillgängliga, men de behöver inte nödvändigtvis bli en del av den nya myndigheten.

SVERIGES TANDLÄKARFÖRBUND

Gunilla Klingberg
Ordförande

enligt uppdrag

Jeanette Falk
kanslichef